

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Fecr Yayınları: 264

KUR'AN NİÇİN İNDİRİLDİ?

Ercan ÇAYLAR

© FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
(Sertifika no: 13178)

Mizanpaj ve Kapak
FCR

Baskı ve Cilt
AYDAN BASIM ve YAYIM LTD. ŞTİ.
Örnek Sanayi Sitesi Alinteri Bulvarı
364. Sokak No: 4 Ostim/ANKARA
Tel: 0312.354 46 27-28

1. Baskı: Mayıs 2018

ISBN: 978-605-9652-76-6

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 Ulus-Altındağ/ANKARA
Tel: (0312) 310 08 60 (pbx) - Fax: (0312) 311 47 89
Web: www.fcr.com.tr • e-mail: fcr@fcr.com.tr

KUR'AN NİÇİN İNDİRİLDİ?

Ercan ÇAYLAR

Ankara 2018

Ercan ÇAYLAR

1976 da Zonguldak'ta doğdu. İslami İlimler alanında düzenli bir medrese tahsili gördü. İSİLAY Yönetim Kurulu Başkanı Ali Küçüker'den icazet aldı (2001). Özel kurumlarda srdrdğmlarını 2013'ten sonra İlahiyat Fakülteleri bünyesinde devam ettirmektedir.

www.ercancaylar.com adresinde Arap dili, Kur'an kavramları ve güncel konularda yazı vemları yayınlanmaktadır.

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	8
ÖN SÖZ	11

I. BÖLÜM

KUR'AN NEDİR? NİÇİN İNDİRİLMİŞTİR?	15
1. Hak Din ve Kur'an'ın Gönderiliş Amacı	17
2. Kur'an Nedir?	27
3. Kur'an-ı Kerim'i Anlayarak ve Düşünerek Okumak	38
a. Yanlış Algılanan Hafızlık Çalışmaları	46
b. Günümüzde Kur'an'ı Hayatın İçinde Anlama	53
4. Kur'an'ın Manasını Anlamak Farzdır	57
5. Kur'an'ı Cemaat Halinde Ders Yaparak Okumak	60
6. Kur'an Anlaşılmaz Bir Kitap mıdır?	62
7. Kur'an'la Amel Etmek	64
8. Günümüzde Müslümanlar Niçin Aşağılanıyor?	71
9. Müslümanlar Kur'an'ı Nasıl Anlıyorlar?	74
10. Kur'an'a İtaat Etmeden Müslüman Olamazsınız	77
11. Kur'an'la Yaşamak	78
12. Kur'an'ın Gönderiliş Amacı ve Konuları Nelerdir?	85
13. Kur'an'ı Açıklamak Farzdır	91

II. BÖLÜM

KUR'AN KİMLER İÇİN İNDİRİLMİŞTİR?	97
1. Ölülerinize Yasin Okuyunuz Rivayeti	99
2. Mühim Bir Eser ve Eleştirisi	108
3. Kur'an'ın Ölülere Okunması Meselesindeki Uygulamalar	121
a. Hz. Peygamberin Uygulamaları	121
b. Ashabı Kiramın Uygulamaları	125
c. Mezheplerin Görüşleri	126
4. Ölülere Ücretle Kur'an Okutmak	128
a. İbni Abidin'in Görüşü	128
b. İmam Birgivi'nin Görüşü	129
5. Kur'an Okumanın Sevabı Ölülere Ulaşıyor mu?	130
a. İbni Kesir'in Görüşü	130

b. Prof. Dr. M. Zeki Duman'ın Görüşü-----	130
c. Yüksek Fetva Kurulu'nun Fetvası -----	130
6. Kabirlerin Başında Kur'an Okunur mu? -----	132
a. Aliyyü'l-Karî'nin Görüşü -----	132
b. İmam Birgivi'nin Görüşü -----	132
c. el-Mavsili'nin Görüşü -----	132
7. Ölülere Fatıha Okumak Uygun mudur? -----	132
a. İbni Kemal Paşa'nın Görüşü-----	132
b. Prof. Dr. Mehmet Sait Şimşek'in Görüşü -----	134

EKLER

EK-1: ÖLÜLERE KUR'AN OKUMANIN HÜKMÜ VE BUNUN SEVABI ONLARA ULAŞIR MI?-----139

A. RESÜLULLAH'IN (sav) KABİR ZİYARETİ KONUSUNDAKİ SÜN-NETİ -----	139
1. İnsanın Ölümünden Sonra Ona Fayda Verecek Şeyler-----	141
B. MÜFESSİRLERİN BU KONUDAKİ GÖRÜŞLERİ-----	144
1. İbni Kesir'in Görüşü-----	144
2. İmam Şevkani'nin Görüşü-----	145
3. Muhammed Reşit Rıza'nın Görüşü-----	146
C. MUHADDİSLERİN GÖRÜŞLERİ-----	149
1. İmam Nevevi (ö. 1278) - <i>Şerhu Sahih-i Müslim</i> -----	149
2. İmam San'ani (ö. 1768)- <i>Subulü's-Selam</i> -----	149
3. İmam Şevkani (ö. 1834)- <i>Şerh-u Munteka</i> -----	150
D. DÖRT MEZHEP İMAMININ GÖRÜŞLERİ-----	151
1. Ebu Hanife -----	151
2. İmam Şafii -----	155
3. İmam Malik -----	155
4. İmam Ahmed b. Hanbel -----	156
E. USUL ÂLİMLERİNİN GÖRÜŞLERİ-----	158
F. SAHİH OLMAYAN BAZI RİVAYETLER-----	160
G. CENAZE VE MATEMLERDE İŞLENEN BİDATLER -----	161
1. Kur'an-ı Kerim'i Alet Ederek Dilencilik Yapmak -----	161
2. Vefat Günü Çadır Kurup Kelime-i Tevhid Okutmak-----	161
3. Taziye İçin Kırk Gün Yas Tutmak-----	162
4. Bayramlarda Mezarları Ziyaret Etmek -----	162
5. Hafızların Ramazan Gecelerinde Hiç Uyumadan (Camilerde) Kur'an Okumaları -----	163
6. Yasin Suresini Kırk Defa Okumak -----	163
7. Cuma Günlerinde Kehf Suresini Cemaat Halinde Okumak --	164
8. Mülk Suresini Cemaat Halinde Okumak-----	165
9. Resulullah'ın Ruhuna Fatıha Okumak-----	165

10. Evliya ve Salihlerin Ruhlarına Fatiha Okumak-----	165
11. Kur'an Kitabını Nazardan Korunmak İçin Kullanmak -----	166
12. Dükânlara Bereket Umarak Sure ve Ayet Asmak-----	166
13. Kur'an'ı Çok Hızlı Hatmetmek -----	166
14. Ölülerden Talepte Bulunmak ve Onlara Sığınmak -----	167
15. Türbelere Adak Adamak -----	167
16. Ölüye Telkin Vermek-----	168
17. Mevtayı Cami veya Mescidin İçine Defnetmek-----	168
18. Kabir Bidatleri -----	169
EK-2: DÜŞÜNMEĐEN KUR'AN OKUMANIN MEKRUH OLMASI	
HAKKINDA -----	172
EK-3: YERLEŐİK UYDURMA VE ZAYIF RİVAYET ÖRNEKLERİ-I-	173
EK-4: YERLEŐİK UYDURMA VE ZAYIF RİVAYET ÖRNEKLERİ-II	175
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME -----	179
KAYNAKÇA-----	181

KISALTMALAR

(as)	: Aleyhisselam
(C.S.)	: Tahkikli Camiu's-Sagir
(Çev.)	: Çeviren
(E.Ç.)	: Ercan Çaylar
(M.M.)	: Tahkikli Mişkatu'l-Mesabih
(ra)	: Radıyallahu Anhu
(sav)	: Sallallahu Aleyhi ve Sellem
A.g.e.	: Adı geçen eser
bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
DİB	: Diyanet İşleri Başkanlığı
h. no	: Hadis no
ö.	: Ölümü
s.	: Sahife
S.	: Sayı
TDV	: Türkiye Diyanet Vakfı

İbret olmaz bize her gün okuruz ezber de,
Yoksa hiç mana aranmaz mı bu ayetlerde.

Lafzı muhkem yalnız anlaşılan Kur'an'ın,
Çünkü kaydında değil hiç birimiz mananın.

Ya açar nazmı celilin bakarız yaprağına,
Yahut üfler geçeriz bir ölünün toprağına.

İnmemiştir hele Kur'an şunu hakkıyla bilin,
Ne mezarlıkta okunmak ne fal bakmak için.

Mehmet Akif Ersoy

“Ey Müslüman! Senin hayat nizamın olan ve sana hayat vermek üzere indirilen Kur'an ile daha tanışmamışsın bile! Ondan ve onun yasalarından henüz haberin bile yok! Belki de onunla ölüm döşğinde tanışacaksın. Ne hazin ki sana kuvvet ve hayat bahşetmek için indirilen Kur'an o gün sana kolay ölesin diye okunuyor olacak.”

Muhammed İkbâl

“Şu düşmanlarımızın İsrail, New York, Londra ve Paris radyolarından Kur'an-ı Kerim kıraati yayınlamaları biz Müslümanlarla alay ettiklerinin bir delili değil midir? Çünkü düşmanlarımız biz Müslümanların Kur'an'ı hiç anlamadan dinlediğinden gayet emindirler.”

Hasan el-Hudeybi

ÖN SÖZ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.

Elinizdeki bu kitap, “Mü’minlerin kalplerinin Allah’ın zikri (Kur’an’a) ve inen hakka boyun eğmelerinin zamanı gelmedi mi?”¹ buyuran Kur’an’ın ve “Ey Rabbim, halkım Kur’an’ı terk etti”² diyerek serzenişte bulunan Resul Muhammed Mustafa (sav)’nın izinde yürümek adına müminlere yapılan bir çağrıdır. Biz bu çağrımızla Allah’ın hayatın içinde olmasını istediği kitabı Kur’an’ın ölüler için inmişçesine bir kabristan kitabı haline getirilmesini eleştirerek onun aslı haline yani hayat kitabına dönüşmesi için çağrıda bulunuyoruz.

Müslümanların düşünsel sefaletе düştükleri günlere kadar Kur’an hep dirilerin kitabı idi. O hep dirilerin üzerlerine, zihinlerine, akıllarına okunuyordu. Bugün ise o, şehirlerden, medeniyetten ve gerçek hayattan uzaklaştırılarak kabristanlara hapsedilmiş durumdadır. Hâlbuki biz bunun kesinlikle akılla, fikirle ve hatta iyi niyetle açıklanabilecek bir tutum olduğu kanaatinde değiliz.

Bugün Kur’an’ın ölülere okunması meselesi Müslümanların hayatlarında ve dini düşünce sistemlerinde ciddi problemlere sebep olan bir konudur. Çünkü Müslüman halkların büyük bir bölümü Kur’an’ın bir hayat kitabı olduğu gerçeğini önemsememekte ve onu sadece ölüler arkasından okunacak ya da okutulacak bir kitap durumuna getirmiş bulunmaktadır. Hatta acı ama gerçek, ülkemiz insanlarının bir-

¹ 57/Hadid, 16.

² 25/Furkan, 30.

Çoęu kendi okudukları ya da kendilerine okunan Kur'an'ın bir anlamının olduğundan bile habersizdir. Birçoęu Kur'an'ı ölölere okunacak anlaşılmaz bir kitap sanmakta, Kur'an'ı bir hayat kitabı olarak görmemekte ve onu sadece sevap için okunacak bir dualar mecmuası zannetmektedir. Halkın anlayışına göre Kur'an; muskalara yazılan, din hocalarının hastalara üfledikleri, özel mahfazalarda saklanan, esrarengiz ve gizemli kutsal bir metindir. Müslüman halk onu ölölere için indirilmişçesine kabirler üzerine okumakta ya da okutturmaktadır.

İnsanların içindekileri düşünmeleri, anlamaları ve hayata aktarmaları için Allah katından indirildiğine inanılan bir kitap nasıl oldu da ona iman eden bir topluluk tarafından bir cenaze ve kabir kitabı haline getirildi. Bunun Resulullah'tan bu yana devam eden bir âdet olduğunu söylemek doğru değildir. Allah'ın Resulu bizzat kendisine indirilen kitabın, cenazeler ya da kabirlerde yatan ölölere hiç bir ilgisinin olmadığını en iyi bildiği içindir ki o, değil hatimler, Yasinler okumayı, bir tek ayeti bile bir ölünün ruhuna bağışlamak maksadıyla ağzına almamıştır. İleride de geleceği gibi onun bütün hayatını kare kare meydana çıkaran ve gözler önüne getiren hadis ve siyer külliyyâtı bunun şahididir. Bunun yanında Kur'an'ı başından sonuna kadar okuduğumuzda bir ayetinde dahi ölölere hitap edilmeyip tamamen dirilere ve yaşıyanlara hitap edildiğini görüp fark etmek zor değildir.

Müslüman kimliğine sahip halkların bu denli yanlış anlayışlarının arkasında yatan asıl gerçek kendilerine doğru ve düzgün bir dini telkin alamamalarıdır. Kur'an'ı ölü kitabı haline getirmemesi ve bu hususta en dikkatli olması gereken din adamı sınıfı maalesef bu konuda sınıfta kalmıştır. Hatta onların bir kısmı Allah'ın kitabını dünyalık kazanç elde edecek bir araç zannetmişler ve onun üzerinden hırsıyla dünya malı kazanmaya çalışmışlardır. İşte kim ne derse desin Allah'ın kitabını dünyalık elde etmeye alet etmiş olan bu ęuruh hak dine en büyük zararı vermiş ve vermektedir. Açık söy-

lemek gerekirse bugün ellerinizin arasında tuttuğunuz bu eserin vücuda gelmesindeki ilk etki bu tür din adamı kisvesine bürünmüş Kur'an satıcılarıdır. Bunlar Kur'an anlayanı, yaşayanı yahut anlatanı olmayı reddedip onu para karşılığı okumayı hayat ilkesi haline getirmişlerdir.

Dolayısıyla elinizdeki bu kitap ile aslında sevabını yalnız Allah'tan bekleyerek Kur'an'ı okuyan, tevazu ve huşu ile sevabını anasına babasına ve sevdiklerine bağışlayan kardeşlerimizin bu amellerini tenkit gayesi gütmenin aksine bilerek ve isteyerek Allah'ın kitabını kabir kitabı haline getiren ve insanların dinlerini doğru bir biçimde öğrenmelerinin önünde set olmuş olan ve maalesef bu durumdan da gayet memnun olan sözde din adamı sınıfını uyarma ve hakka davet etme gayesi ön plandadır.

Bize göre Kur'an hiç kimse için dünyalığını temin edeceği bir meta olmamalıdır. O âlemlere hidayetdir ve onun hidayeti öncelikle kendilerine din adamı süsü verenler tarafından yok edilemez. Buna karşı durmak her müminin ve ilim erbabının üzerine borçtur.

Bunun için eserimizin halkımızın arasında bir fitne ve ayrışma vesilesi olmasını değil hakka ve dürüstlüğe davet eden bir dost nasihati olarak algılanmasını temenni ediyoruz.

Biz bu çalışmamızda Kur'an'ın diriler ve yaşayanlar için indirilen bir kitap olduğunu ve onu ölülerin arkasından okumadaki anlamsızlık ve çelişkiyi açıklamaya gayret edeceğiz. Bu meyanda delilleri ortaya koyacak ve inananlar için bir ihtilaf değil hak olanı ortaya çıkarma niyet ve maksadıyla doğru bir sonuca ulaşmaya çalışacağız.

Ayet meallerinde öncelikle kendi çevirimizi esas aldık ancak, eğer bir mealden faydalanmış isek o meale dipnotta işaret ettik. Bunun dışında tüm hadis ve eserlerin ilk kaynağına ulaşmaya çalıştık ve bizzat kontrol ederek dipnota kaydetme gayretinde olduk. Buna rağmen ikinci kaynaklarda olup ilk kaynağına ulaşamadığımız bilgiler de oldu. Bunları hangi eserden aldıysak dipnotta onu göstermekle yetindik.

Çalışmamız tam bir telif olmaktan ziyade bir edisyon çalışmasına daha yakın durmaktadır. Çünkü maksadımıza bizden önce işaret eden birçok âlim ve yazar olmuştur. Bunlardan bazılarının yazılarını geçtiği eserlerden olduğu gibi nakletmeyi daha faydalı gördüğümüzden müstakil bir başlık altında alıntılادık. Bunu konuya yapılan farklı bakış açılarını görmeyi sağlamak ve onların dil ve üsluplarıyla konuya yönelik fikirlerini daha açık bir şekilde göstermek için yaptık.

Kitabımızın Ekler kısmında ise konumuz ile ilgili bazı risale ve kitap bölümlerinin tarafımdan yapılmış tercümeleri yer almaktadır.

Bu mütevazı eserin vücuda gelmesinde teşvikleri ve önemli katkıları dolayısıyla Fecr Yayınevi editörü Hüseyin Nazlıaydın'a ve hem içeriği hem de sistematığı ile ilgili öneri ve katkıları için de Doç. Dr. Enver Arpa'ya müteşekkirim.

Çalışma bizden Tefvık Allah'tandır.

Ercan ÇAYLAR
Mart 2018, Eskişehir